

Naam:.....

Wat is een werkwoord?

Een werkwoord vertelt wat een mens, dier of ding doet.

Het is een doe-woord.

bv. Jan **loopt** in de tuin. Werkwoord= **loopt**

Zoek de werkwoorden in de zin: onderlijn ze

1. De hond wandelt op het strand.
2. Soms spelen de kinderen verstoppertje.
3. Wie zegt er iets?
4. De kast staat open.
5. De knikkers rollen in de goot.
6. Hoeveel snoepjes eet je op één dag?
7. De sterke man draagt een hele hoop stenen naar boven.
8. De bakker bakt brood en taarten.
9. Op de straat rijden er veel auto's.
10. Ik sta elke dag vroeg op.
11. Op de grond kruipt een worm.
12. Een everzwijn lijkt op een varken.
13. De wasmachine wast beter dan ik.
14. De boze wolf vlucht voor de jager.
15. Olifanten vergeten niet gauw.

Wat is de infinitief?

De infinitief is de vorm die je terugvindt in een woordenboek.
bv. werken, spelen, gaan, schrijven ...

Je vindt de infinitief door er 'ik zal ...' voor te zetten.

bv. Ik zal slapen. Ik zal kopen. Ik zal ...

Zet de 15 werkwoorden van de vorige oefening in de infinitief:

vb: **loopt**= ik zal **lopen**

- ik zal: 1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____
5. _____ 6. _____
7. _____ 8. _____
9. _____ 10. _____
11. _____ 12. _____
13. _____ 14. _____
15. _____

Wat is de persoonsvorm?

De werkwoordsvorm die bij het onderwerp past, heet de persoonsvorm.

bv. Bij het onderwerp **ik** hoort de persoonsvorm **speel**

Bij het onderwerp **jij** hoort de persoonsvorm **speelt** ...

De persoonsvorm staat graag in de buurt van zijn onderwerp.

Hoe vind ik de persoonsvorm?

Je vindt de persoonsvorm door de **ja-nee**vraag te stellen.

De **persoonsvorm** staat dan altijd **vooraan**.

bv. Opa houdt van dansen. → **Houdt** opa van dansen?

Niet elke werkwoord(ww) is dus een persoonsvorm(pv). Pv= houdt. Dansen = ook een ww maar geen pv.

Maak een ja-nee vraag en onderlijn dan de pv

Vb: Els is de beste leerling van de klas.

Is Els de beste leerling van de klas?

Is komt nu vooraan dus is= pv

1. Op het bureau ligt een klein briefje.

2. De zon staat hoog aan de hemel.

3. We zijn water aan het drinken.

4. De krokodil ligt roerloos te wachten.

5. De prooi wordt verslonden door het roofdier.

6. Zag je de clown ook zwaaien?

7. Ze heeft haar arm gebroken.

8. Bevend van angst komt hij tevoorschijn.

9. Vind je dat niet een beetje vreemd?

10. De helikopter is zojuist van de basis opgestegen.

Zoek van elke pv de infinitief: vb **is**= ik zal: **zijn** vb **heeft**= ik zal: **hebben**

- ik zal: 1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____
5. _____ 6. _____
7. _____ 8. _____
9. _____ 10. _____

Bij zin 3,4,5,6,7,8 staat er nog een ander werkwoord in de zin.

Dat mag je aanduiden met **fluo**.

Zoek tussen deze woorden de werkwoorden en duid ze aan **met een kleurtje**:

regen	lopen	liggen	mappen	duiven	zingen
bossen	pesten	kijken	pannen	lichten	zuchten
borden	wandelen	draaien	haaien	kersen	nemen

Tip: zet er in je hoofd "ik zal" voor! je kan er 9 vinden

Wat is het onderwerp?

In de zin zeggen we iets over een mens, dier of ding.

Waarover of over wie? Dat is het onderwerp van de zin

Hoe vind je het onderwerp?

Zoek de pv : stel ja-nee vraag het 1ste woord is de pv.

Vraag dan: wie of wat +pv= onderwerp.

Vb: De juf werkt vaak op de computer.

Werkt de juf vaak op de computer? Werkt=persoonsvorm (pv)

Wie/wat werkt? De juf = onderwerp (ond)

Onderlijn de pv in de zin en zet een kring om het ond.

1. De auto rijdt veel te snel op de autoweg.
2. De meester heeft een pak met een geschenk bij zich.
3. Rode en gele tulpen staan netjes in de kristallen vaas.
4. Frank behaalde mooie cijfers op zijn laatste toets voor rekenen.
5. De papegaai pronkt met zijn kleurrijke veren.
6. Hij wenst een kooi met gouden tralies.
7. Elke dag gaat Lieve met Foksie naar een dierenarts.
8. De baas van Foksie kijkt even door het raam.
9. Aan het drukke kruispunt regelt de politieagente het verkeer.
10. De brandweerlieden blussen een felle brand aan de Schoolstraat.
11. De boom krijgt een fijn plaatsje in de woonkamer.

12. Viviane hangt gekleurde lampjes aan de muur.
13. De feestdag van Kerstmis valt op de vijftwintigste december.
14. Pasen en Pinksteren vallen steeds op een zondag.
15. Omstreeks Pasen hebben we paasvakantie.
16. Iedere zondag gaan we op bezoek bij onze grootouders.
17. Onze grootouders wonen even buiten de stad.
18. De bus stopt bij de bushalte.
19. We betalen met de gsm.
20. Dat kunnen wij al goed.

Schrijf van elke zin het onderwerp en de persoonsvorm. Nog eens op.

Vb: De juf werkt vaak op de computer:
De juf werkt.

- 1 De auto rijdt
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____

11 _____

12 _____

13 _____

14 _____

15 _____

16 _____

17 _____

18 _____

19 _____

20 _____

Werkwoorden hebben dus niet altijd dezelfde vorm: ze passen zich aan het onderwerp aan: dan is het een persoonsvorm.

Er zijn **3 vormen** van het werkwoord in de tegenwoordige tijd (nu).

1: stam **2: stam+t** **3: infinitief of meervoud**

Wat is een stam?

De stam is de ik-vorm van een werkwoord.

Je vindt de stam door `ik` voor het werkwoord te plaatsen.

bv. Ik snoep. Ik werk. Ik slaap. Ik ...

Schrijf de stam en infinitief van de persoonsvormen van vorige oefening.

Vb: de juf werkt **Stam** **infinitief**
ik werk ik zal werken

	Stam	infinitief
1 De auto rijdt	Ik rijd	Ik zal rijden
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		

12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		